

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **O. H.**, zast. Mgr. Filipem Wágnerem, advokátem se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 7. 2016, č. j. OAM-537/ZA-ZA11-ZA08-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2019, č. j. 2 Az 49/2016 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci, advokátovi Mgr. Filipu Wágnerovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti v částce **4114 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 7. 2016, č. j. OAM-537/ZA-ZA11-ZA08-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobkyně brojila proti uvedenému rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který rozsudkem ze dne 11. 3. 2019, č. j. 2 Az 49/2016 – 51 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl. Žalobkyně zejména tvrdila, že žalovaný dostatečně pečlivě nezhodnotil tvrzení, která v rámci předcházejícího řízení uvedla a která dle jejího názoru plně odůvodňovala její žádost o udělení azylu, případně doplňkové ochrany. Městský soud tomuto nepřisvědčil, se závěry napadeného rozhodnutí se ztotožnil a zároveň konstatoval, že nesplňuje-li žalobkyně podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany, není možno pouze s poukazem na výsledek hodnocení, pro žalobkyni nepříznivý, označit takový výstup žalovaného za nedostatečně pečlivě zohlednění tvrzení žalobkyně. Městský soud závěrem konstatoval, že v napadeném rozhodnutí neshledal pochybení ani po stránce zhodnocení skutkového stavu, ani po stránce jeho odůvodnění.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému rozsudku včasnou kasační stížnost, kterou se domáhala jeho zrušení z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatelka uvedla, že ve správním řízení bylo zásadním způsobem porušeno ustanovení § 3 správního řádu, neboť správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zároveň tvrdila, že nebylo přihlédnuto ke specifickým okolnostem řešeného případu a nebyly šetřeny její oprávněné zájmy.

[5] Stěžovatelka taktéž nesouhlasila se závěrem žalovaného i městského soudu týkajícího se udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Dle jejího mínění byla možnost doplňkové ochrany posouzena zcela nedostatečně, oba orgány nehodnotily konkrétní okolnosti případu, nýbrž staví své závěry do obecné roviny. Stěžovatelka konstatovala, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany jsou jednoznačně založeny podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c), a to s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68: „*Pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny následující podmínky: (1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista; (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.*“ Stěžovatelka je toho názoru, že jí v případě návratu do vlasti hrozí nedobrovolné zapojení do probíhajícího vojenského konfliktu na Ukrajině.

[6] Na závěr stěžovatelka uvedla, že v poslední době je v jejím domovském státě pozorován nárůst mučení ze strany policie, justice je pod velkým politickým tlakem, a městský soud se proto měl zabývat otázkou, zda podání jakékoli stížnosti proti chování státních orgánů v domovském státě by nebylo pouze formálním krokem, neboť nadřízené státní orgány budou s velkou mírou pravděpodobnosti krýt nezákonné chování jim podřízených orgánů. Nakonec navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil též rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k novému projednání.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil v tom směru, že s námitkami stěžovatelky nesouhlasí, neboť jsou toliko obecného charakteru a nejsou způsobilé zvrátit správní rozhodnutí a napadený rozsudek. Své rozhodnutí pak považuje za dostatečně a přesvědčivě zdůvodněné, přezkoumatelné a zákonné. Závěrem se žalovaný ztotožnil s hodnocením uvedeným v napadeném rozsudku, odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, jenž se naplněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu již několikrát zabýval, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle tohoto ustanovení Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy

stěžovatele (k pojmu nepřijatelnosti viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti. Z napadeného rozsudku je zřejmé, jakými úvahami byl v rámci posouzení věci městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Rozhodnutí žalovaného přitom vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatelky ve správním řízení nebo dokumentů popsanych v napadeném rozhodnutí (viz str. 3 a 6 napadeného rozhodnutí). Jestliže městský soud dospěl k totožným závěrům jako žalovaný, nelze to hodnotit jako nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 – 36). Z kasační stížnosti taktéž plyne, že stěžovatelka brojí proti konkrétním důvodům napadeného rozsudku, nelze jej proto hodnotit jako nepřezkoumatelný, jelikož stěžovatelka pouze nesouhlasí s právním názorem v rozsudku uvedeném.

[11] Se závěry městského soudu ohledně nenaplnění předpokladů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a vyhodnocení obsahu důkazů obsažených ve správním spise považuje za správné.

[12] Co se týče otázky zjišťování skutkového stavu žalovaným, tou se opakovaně zabývala judikatura zdejšího soudu, srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 - 63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 - 42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66. Žalovaný i městský soud vycházeli z relevantních podkladů a dostatečně se zabývali situací v zemi původu stěžovatelky, resp. stěžovatelkou tvrzenými důvody, pro které žádala o udělení mezinárodní ochrany. Jejich postup odpovídá konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu. Žalovaný vycházel z podkladů splňujících požadavky uvedené v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS, v němž zdejší soud uvedl, že „*při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“. Konkrétně se jednalo o následující dokumenty: Informace MZV ČR ze dne 1. 8. 2014, č. j. 110105/2014-LPTP, Informace MZV ČR ze dne 16. 12. 2015, č. j. 121482/2014-LPTP, Výroční zprávy Human Rights Watch 2016 ze dne 27. 1. 2016, Výroční zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina ze dne 27. 1. 2016, a dále taktéž Informace MZV ČR ze dne 3. 6. 2016, č. j. 103518/2018-LPTP, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie z ledna 2016, Zprávy o stavu lidských práv na Ukrajině 16. 11. 2015 až 15. 2. 2016 ze dne 3. 3. 2016 (viz str. 3 a 6 napadeného rozhodnutí). Nejvyšší správní soud přitom považuje zdroje informací žalovaného za přílehlavé a s jejich vyhodnocením se ztotožňuje.

[13] Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, (...), by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, (...). Za vážnou újmu se dle § 14a odst. 2 zákona o azylu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (zvýraznění provedeno druhým senátem).

[14] K otázce aktuální situace na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjadřoval již několikrát. Lze odkázat například na usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 5 Azs 348/2017 - 19. Ve svých rozhodnutích Nejvyšší správní soud již dříve uvedl, že boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by prakticky každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. V této souvislosti je třeba poukázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS, v němž byl vysloven závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Poslední místo bydliště stěžovatelky v zemi původu byla obec Dněprodzeržinsk (dnes Kamenskoje) v Dněpropetrovské oblasti, stěžovatelka tedy nepochází přímo z Doněcké či Luhanské oblasti, která je boji zasažena. V této souvislosti nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita v dotčených oblastech výrazně kolísá. Jak Nejvyšší správní soud nedávno uvedl, situace na Ukrajině se nezhoršuje, spíše naopak, „je všeobecně známo, že se konflikt nešíří do dalších jím dosud nezasažených oblastí“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 382/2018 – 68).

[15] Tvrdí-li stěžovatelka, že ze strany městského soudu došlo k nedostatečnému posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, konstatuje k tomuto Nejvyšší správní soud, že se touto otázkou zabýval jak žalovaný (str. 9 až 11 napadeného rozhodnutí), tak městský soud (bod 23 napadeného rozsudku). Není přitom patrné pochybení městského soudu, který své rozhodnutí důkladně odůvodnil, respektoval ustálenou a relevantní judikaturu týkající se předpokladů udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62), a zároveň nikterak nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[16] Namítá-li stěžovatelka nedostatečné posouzení udělení doplňkové ochrany, uvádí k tomu Nejvyšší správní soud, že „rozsah a správnost zjištění relevantního skutkového stavu žalovaným je otázkou dokazování, které probíhá v každém řízení individuálně; z uvedené individuality pak plyne rozdílná relevance určitých dokazovaných skutečností pro následné právní posouzení, jež je projevem zde dominující zásady volného hodnocení důkazů. Typové důvody přijatelnosti vymezené pod bodem 4) písm. a) a b) usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, se vážou k otázkám právním a jejich řešení právě správním soudem, nikoli správním orgánem“ (srov. jeho usnesení ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 301/2018 – 37). Městský soud se při zkoumání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení, a ani napadený rozsudek nevykazuje žádné extrémně závažné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí.

[17] Pokud stěžovatelka namítá, že napadený rozsudek nehodnotil konkrétní okolnosti případu, ale staví své závěry do obecné roviny, poukazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu, z níž plyne, že „správní soudnictví je ovládáno zásadou dispozitivní a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nabrázovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. (...) míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality

skutečnosti, které žalobu podporují“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. srpna 2010 č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 27. 2. 2020, č. j. 6 Afs 248/2019 - 34). Dále z této judikatury vyplývá, že „(j)e-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se soublasnou poznámkou osvojil.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, či ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 Azs 71/2018 - 47).

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že ze správního spisu, z rozhodnutí žalovaného ani z napadeného rozsudku nevyšlo najevo, a taktéž stěžovatelkou nebylo prokázáno, že by stěžovatelka splňovala podmínky popsané citovanou judikaturou, jejichž naplnění je potřebné pro přiznání doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

[19] K obecným námitkám stěžovatelky ohledně obtížné či nedostatečné vymahatelnosti práva v jejím domovském státě odkazuje Nejvyšší správní soud, taktéž v obecné rovině, na svou ustálenou judikaturu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44), z níž plyne, že „(n)eučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.“ V této souvislosti lze poukázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Uvedené závěry se pak plně vztahují i k aktuální situaci na Ukrajině (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č. j. 7 Azs 437/2019 – 24).

[20] Ze správního spisu nevyplývá, že by se stěžovatelka ve svém domovském státě domáhala ochrany ze strany státních orgánů. Rovněž neuvedla žádné konkrétní důvody, proč by k tvrzené nevymahatelnosti práva mělo docházet. Omezila se pouze na obecná konstatování a nekonkrétní úvahy, proto Nejvyšší správní soud s poukazem na svou ustálenou judikaturu rovněž obecně uzavírá, že stěžovatelkou tvrzený důvod nezpůsobuje přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na tvrzení stěžovatelky uvedená v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nepřijatelná kasační stížnost byla proto odmítnuta (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[22] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[23] Stěžovatelce byl usnesením městského soudu ze dne 5. 10. 2016, č. j. 2 Az 49/2016 – 19, ustanoven zástupcem pro řízení před soudem Mgr. Filip Wágner, advokát se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby (tj. doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 3400 Kč.

[24] Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, tj. o 714 Kč.

[25] Celková odměna tak činí 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu